

DÜNYA GÜNCEİ

Ö z g ü r T e k

Beluga Balinaları Tehlikeli Altındaki Türler Listesinde



Anchorage, Alaska - Geçtiğimiz günlerde beluga balinaları Tehlikeli Altındaki Türler Listesinde dahil edildi. Çevreciler bu kararı olumlu karşılasalar da kararın alınmasının bu kadar gecikmesini eleştiriyorlar. 1994 yılında 653 adet kalan beluga balinası nüfusu

2005'te 278'e inmişti. 1999 yılında beluga balinaları avı büyük ölçüde azalmış olsa da nüfusun bu kadar düşmesi durumun ne kadar kritik olduğunu bir göstergesi.

Sera Gazları Düşünüldenden 4 Kat Fazla



Washington, ABD - Son zamanlarda yapılan bir araştırmaya göre, sera gazlarından biri olan azot triflorür gazı düşünüldenden dört kat fazla çıkmış. Renksiz, kokusuz ve yanıcı olmayan bu gaz, kimi lazerlerde ve silikon plakaların baskısında kullanılıyor. Yeni geliştirilen ölçüm teknikleriyle atmosferdeki azot triflorür gazının 5400 ton olduğu bulunmuş. Bu miktar her yıl %11 oranında artıyor. Daha önce bu gazı ölçmek mümkün değildi. Bu gazın küresel ısınmadaki etkisinin aynı miktardaki karbondioksitten 17.000 kat daha fazla olduğu biliniyor. Karbondioksit gibi azot triflorür gazının da gözlemlenmesi gerektiği düşünülüyor.



Sulak Alanlar Küresel Isınmaya Karşı Koyabilir mi?

California, ABD - Sulak Alanlar karbon depolama konusunda çok başarılıdır. Ancak karbondioksitten 20 kez daha etkili bir sera gazı olan metan salarlar. Bilim adamları sulak alanların küresel ısınmaya karşı karbon depolamasının mı yoksa metan salımının mı daha etkin olduğu üzerine bir araştırma başlattı. Bulgulara göre, küresel serinlemeye en fazla etkisi olan tuzlu sulak alanlar. 12,3 milyon dolarlık bir bataklık otu projesi yapan araştırmacılar, 5 yıllık bir süre içinde deney yaptıkları sulak alanın yıllık metrekaresine başına 3000 gr karbon yakaladığını buldu. Bu oranın yeniden ormanlaştırılan alanlarda 100 gramdan az olduğu gözlemlendi.

Göç Eden Yerliler

Rio, Brezilya - Brezilya'nın Yerlilerle İlişkiler Kurumu çalışanlarından bir görevli, Peru sınırında görev yaptığı bölgede Peru'dan Brezilya tropik ormanlarına yerlilerin göç ettiğini ileri sürerek, Peru'da yapılan yasa dışı ormancılığın bu göçe neden olduğunu ileri sürdü. Brezilya, Amazonlarda yaşayan ve dış dünyayla bağlantısı olmayan 26 kabilenin olduğunu bulmuştu. Yeni gelen yerlilerin farklı saç kesimleri ve farklı



ok yapılarına sahip olduğu gözlemlenmiş. Brezilya, Peru'nun Amazon ormanlarında gaz ve petrol arama için çalışmalar yapmakta olduğunu ileri sürüyor. Peru ise bu çalışmaların yerlilerin göç etmesine neden olmadığını iddia ediyor. İki ülke benzer çalışmalar nedeniyle ortaya çıkan sorunları birbirine yüklemeyi sürdürürken, İngiltere'den, Amazonları korumak için, gelişmiş ülkelerin para yardımı yapması gerektiği konusunda resmi bir açıklama yapıldı.

Amazonları Teknolojiyle Korumak



Brasilia, Brezilya - Amazonlar üzerinde uçan bir uçağın dikkatlice izlenmesiyle, ülkeye 300 kg kokain sokmaya çalışan uçağın pilotu tutuklandı ve uluslararası bir uyuşturucu çetesinin bu girişimleri engellendi. Bu, Brezilya'nın Amazonları korumak için geliştirdiği Sipam sisteminin bir parçası. 2003 yılında başlayan ve 1,4 milyar dolara mal olan sistem, orman yangınları, yasal olmayan ağaç kesimleri ve uyuşturucu kaçakçılığına karşı uydu ve hava fotoğraflarını analiz ediyor. Binlerce iklim algılayıcısı, uydu telefonu ve yüksek hızlı internet bağlantısı 5,2 milyon kilometrekarelik bir orman için kurulmuş durumda. Bu alan Avrupa Birliği'nin kapladığı alandan daha büyük.



Alglerden Biyoyakıt Projesi

İngiltere - Alglerden biyoyakıt elde etme konusunda İngiltere dünyanın en büyük projesini gerçekleştirmeye soyunuyor. Karbon Vakfı (Carbon Trust) 2020'de alglerden elde edilen biyoyakıtı pazara sunmayı planlıyor. Alglerden elde edilen biyoyakıtın fosil kaynaklardan elde edilen yakıtın yerini alması için geliştirilen bu plana göre, teknoloji ve altyapıya harcanacak miktar 26 milyon sterlin olarak belirlenmiş. İngiltere'nin karbon salımının dörtte birini ulaşım oluşturuyor ve bu payı da giderek artırıyor. Hükümetin 2050 yılı için koyduğu ve karbon salımını %80 düşürme hedefini fosil kaynaklardan elde edilen yakıtı azaltarak gerçekleştirebileceği düşünülüyor. Bu nedenle de alglerden biyoyakıt projesine çok önem veriliyor.

Bioçeşitliliği Ölçen Yeni Bir Sistem

Barcelona, İspanya - Yeni geliştirilen bir sisteme göre, dünya üzerinde yaşayan hayvan ve bitki türlerinin dörtte birinin soyu tükenmek üzere. Şimdiye kadar yapılan değerlendirmelerde bilim insanları dünya üzerindeki yaşam biçimlerinin geniş çeşitliliği nedeniyle yalnızca belli bir miktarının yaşam durumu üzerine fikir yürütebiliyordu. Yeniden düzenlenen "Kırmızı Liste", çoğu memeli, kuş, amfibiler ve kimi bitki türlerini içeren 44.838 türü içeriyor. Ekonomi, politika ve sosyal alanlarda istatistiksel inceleme mekanizmaları gelişmişken, bioçeşitlilik üzerine bir sistem oturtulamamıştı. Bilim insanlarının gelişigüzel olarak seçtikleri 1500 sürüngen üzerine yaptıkları çalışmada, bunların %22'sinin yok olma tehlikesi altında olduğunu buldu. Bu hesap, memeli, kuşlar ve amfibiler hakkında bilinen bilgilere uygulandığında,



karasal omurgalıların %24'ünün tehdit altında olduğu görülüyor. Benzer bir çalışmayla yusufçukların %14'ünün, tatlısu yengeçlerinin %32'sinin ve mercanların %33'ünün tehdit altında olduğu bulundu. Bu hesaplar, eldeki verilere uygulandığında ve diğer türler için yapıldığında, dünya üzerinde yaşayan hayvan ve bitki türlerinin dörtte birinin soyunun tükenmekte olduğu sonucuna ulaşıldı.



İklim Değişimi Üzerine Kyoto sonrası Anlaşma

Pekin, Çin - Gelecek yıl, iklim değişikliği üzerine 2012'den sonraki süreci belirleyecek olan küresel bir anlaşmaya varılması konusundaki beklentiler yüksek. Asya ve Avrupalı liderler arasında yapılan görüşmede, en büyük sorun küresel iklim değişikliği konusunda zengin ve fakir ülkeler arasındaki görüş açısı. Ancak yapılan görüşmelerde bu farklılıkların giderilerek gelecek yılın aralık ayında Kopenhag'da yapılacak olan görüşmelerde bir sonuca ulaşılabilmesi öngörülüyor. Yeni anlaşma 2012'de sona erecek olan Kyoto



anlaşmasının yerini alacak ve küresel ısınma karşısında alınacak önlemleri belirleyecek standartları ortaya koyacak.

2006 yılındaki Bioçeşitlilik durumu ve 2050'de Öngörülen durum

Bioçeşitlilik sürekli tehdit altında. Bunda en önemli etken de insan etkisi. Haritalarda; pazar, güvenlik, politika ve sürdürülebilirlik üzerine olan etkilerin 2050 yılında dünya bioçeşitliliğini nasıl etkileyebileceğini göreceksiniz. Bu senaryolar altyapı gelişimi, kirlilik, iklim değişikliği, kamusal politikalar ve savaşlar gibi değişik etkenler düşünülerek hazırlanmış. Her dört senaryoda da Afrika, Güney Amerika ve Karayipler karasal bioçeşitlilik açısından büyük kayıplara uğrayacak. Bunları Asya ve Pasifik izliyor. Ancak tüm dünyanın tehdit altında olduğunun unutulmaması bu haritalardan çıkarılacak en önemli sonuç.

